

ПОРТФОЛІО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Миронець А.В.
(Полтава, Україна)

Науковий керівник: **Криворучко А.В.** – кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри хімії та методики викладання хімії
Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Значимий учитель сьогодні – це професіонал і особистість. Він не просто займає робоче місце, а й прикрашає своїм особистим ставленням до того, що складає зміст його роботи. На педагогічну систему, що включає державні освітні стандарти, мережу освітніх установ, органи управління впливають державна політика, економічна і соціальна системи. Новизна ситуації в тім, що освіта теж може впливати на всі державні інституції, змінюючи ситуацію на користь підвищення якості життя.

Сучасна школа в умовах переходу на національну модель освіти потребує «нового» типу вчителя – такого, що творчо думає, володіє сучасними методами і технологіями освіти, прийомами психолого-педагогічної діагностики, способами самостійного конструювання педагогічного процесу в умовах конкретної практичної діяльності, умінням прогнозувати свій кінцевий результат [3, с. 5].

У вчителя повинно бути «досьє успіхів», у якому віддзеркалюється все цікаве, корисне і гідне з того, що відбувається в житті вчителя. Таким «досьє успіхів» може стати «портфоліо педагога» [3, с. 7].

Портфоліо – це збірка виконаних робіт і напрацювань певної особи (компанії). Портфоліо може бути як на папері, так і в електронному вигляді. У перекладі з французької «портфоліо» означає «викладати», «формулювати», «нести» і «лист», «сторінка» або «досьє», «збірник досягнень»; у перекладі з італійської означає «папка з документами», «папка спеціаліста». Мета створення портфоліо – накопичення досягнень, відслідковування професійного прогресу, представлення діяльності та професійного розвитку за окремий проміжок часу [2, с.45].

Матеріалізоване відображення портфоліо на сьогодні маємо у вигляді відповідним чином впорядкованого та підбраного з певною метою формалізованого комплексу документальних матеріалів власника (самостійно виконані роботи, звіти, довідки, публікації, сертифікати, відзнаки, нормативні документи, фото-, відеоматеріали тощо) в паперовому (папка, набір матеріалів) та електронному вигляді, в тому числі і веб-портфоліо [1, с. 72].

Портфоліо також є технологією автентичного оцінювання професійної діяльності. Це індивідуальний, персонально підібраний пакет матеріалів, які з одного боку, демонструють результат роботи, а з іншого, містять інформацію, яка характеризує способи аналізу і планування своєї діяльності [3, с. 8].

Портфоліо вчителя оформляється в папці з файлами. Кожний окремий матеріал, включений в портфоліо, повинен датуватися. Склад портфоліо залежить від мети, конкретних завдань, які ставить перед собою вчитель [3, с. 11].

Структура портфоліо вчителя:

– загальні відомості про вчителя (Даний розділ дозволяє оцінити індивідуальний ріст педагога в його професійній діяльності);

– результати педагогічної діяльності (Матеріали даного розділу повинні відображати динаміку росту результатів педагогічної діяльності за останні 3 – 5 років);

– науково-методична діяльність. (В цей розділ поміщаються методичні матеріали, які свідчать про педагога, як про професіонала);

– позакласна діяльність;

– класне керівництво;

– «навчально-матеріальна база» (в даний розділ входить виписка із паспорта навчального кабінету).

Портфоліо необхідний для проведення всебічного систематичного аналізу вчителем своєї педагогічної діяльності. Вчитель в своєму портфоліо відстежує ефективність власного викладання, проводячи самооцінку своєї педагогічної діяльності. Це особистий план реалізації свого професійного потенціалу і поліпшення викладацької діяльності. У портфоліо вчитель відстежує хід і результати учбового процесу. Весь об'єм значущої інформації, який знаходиться в портфоліо, необхідний для пошуку відповідей на власні питання. Спроба відповісти на ці питання неминуче примушує поглянути на свою роботу критично. А сам процес пошуку відповіді на власні питання сприяє професійному зростанню педагога [3, с. 12].

Традиційно портфоліо складається з трьох розділів: «портфоліо документів», «портфоліо робіт», «портфоліо відгуків».

Портфоліо документів – це портфель сертифікованих (задокументованих) освітніх досягнень. Тут можуть бути: диплом, різноманітні посвідчення, сертифікати, документи про участь в конкурсах, грамоти тощо. Це дає можливість як кількісної так і якісної оцінки матеріалів портфоліо та діяльності вчителя. Однак портфоліо документів дає уявлення про результати, але не описує процес індивідуального розвитку спеціаліста.

Портфоліо робіт – зібрання різних творчих, проектних, дослідницьких робіт, плани-конспекти уроків, друковані матеріали, власні методичні розробки, виступи, доповіді тощо. Дане портфоліо дає якісну оцінку за заданими параметрами: повнота, різноманітність, динаміка творчої активності, направленість інтересів тощо.

Портфоліо відгуків – включає самооцінювання власних робіт, оцінки колег, учнів, батьків, працівників відділу освіти, резюме, рецензії тощо [3, с. 14].

Отже, визначивши поняття, мету, структуру портфоліо, сформулювавши його освітнє значення, можна сказати, що технологія портфоліо вносить суттєві зміни в організацію професійної діяльності педагога, а головне – дозволяє розвивати професійні компетентності вчителя та оцінювати їх сформованості.

Список використаних джерел:

1. Використання технології портфоліо у професійній підготовці майбутніх працівників соціальної сфери / А.І. Конончук // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – 2018. – Вип. 150. – С. 70–74.

2. Коханко О. Портфоліо як ефективний засіб формування готовності майбутніх учителів до роботи в групі продовженого дня. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/228635076.pdf>

3. Методичний вісник: ПОРТФОЛІО як засіб підвищення якості освіти. (випуск 2) / Упорядники Л. Скальська, О. Нижник, А. Дутчак, С. Клімковська. – Івано-Франківськ: ОШПО, 2009.